

สวนพฤกษศาสตร์ ราชภัฏบร

คัตเค้าเครีอ

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Oxyrceros horridus</i> Lour.
ชื่อวงศ์	RUBIACEAE
ชื่ออื่น ๆ	เขาวัว (ภาคตะวันออกเฉียงใต้); เขี้ยวกระจับ (ภาคตะวันตกเฉียงใต้); คัตเค้าหนาม (ชัยภูมิ); คัตเค้า (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคเหนือ); พญาเท้าเอว (กาญจนบุรี); หนามลิตเค้า (เชียงใหม่)
ชื่อสามัญ	Siamese randia
ลักษณะทั่วไป	ไม้รอเลื้อยหรือไม้พุ่มขนาดกลาง ปลายกิ่งก้าน มีสีเขียว มีหนามโค้งแข็งเป็นคู่ตามข้อ ใบเดี่ยว รูปรีแกมขอบขนาน กว้าง 4-5 ซม. ยาว 6-12 ซม. โคนใบสอบ ปลายใบแหลม ดอก สีขาวนวลแกมเหลือง กลิ่นหอมแรงในตอนกลางคืน ออกเป็นกระจุกตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบดอกส่วนโคนเชื่อมกันเป็นหลอดสั้น ปลายแยกเป็น 5 กลีบ เมื่อบานขนาดผ่าศูนย์กลาง 1.5-2 ซม. เกสรผู้ 5 อัน เกสรเมียรูปกระสวย สีขาว ผลกลมรี สีเขียว เมื่อแก่สีดำ ขนาดผ่าศูนย์กลาง 1-1.5 ซม. ส่วนก้นนูนเป็นวง เมล็ดขนาดเล็ก จำนวนมาก
นิเวศวิทยา	พบขึ้นในป่าดิบชื้น มีถิ่นกำเนิดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแอฟริกาเขตร้อน ออกดอกเดือนธันวาคม-มกราคม
ประโยชน์	ยอดอ่อนสามารถนำมาใช้ปรุงเป็นอาหารรับประทานได้ เช่น ยำใส่มะพร้าวคั่ว ผลมีสารจำพวกไตรเทอร์ปีน มีฤทธิ์เบื่อปลา รากมีรสฝาด แก้ไข้ และเลือดออกตามไรฟัน ใบมีรสฝื่อนเมา ช่วยแก้โลหิตชาน ดอกคัตเค้าช่วยแก้โลหิตในกองกำเดา